

Redakčný výber z piatej kapitoly knihy Stuart Olyott „Ježiš je Boh aj človek“ (podtitul: Čo Biblia učí o osobe Krista), vydavateľstvo Ordo salutis, Bratislava 2002. Publikované s láskavým súhlasom vydavateľstva.

Pán Ježiš Kristus sa stal človekom bez toho, žeby prestal byť Bohom. To, čo Stará zmluva predzvestovala a prisľúbila, sa stalo historickou skutočnosťou. Vzal na seba ľudskú prirodzenosť, niesol ľudskú podobu a bol zjavený ako človek. Niesol ľudské meno – Ježiš z Nazareta.

Narodenie z panny

Večný Boží Syn vstúpil do ľudskej rasy skrze lono panenskej Márie. „Ale keď prišla plnosť času, poslal Boh svojho Syna, poslého zo ženy“ (Galatským 4:4).

Ježiš nemal žiadneho ľudského otca. Bol počatý mocou Svätého Ducha v Máriinom lone (Matúš 1:20). Svätý Duch na ňu zostúpil a moc Najvyššieho ju zatienila. Jej nemluvňa bolo sväté dieťa. Nebol to nikto iný než Boží Syn (Lukáš 1:35). Panenské počatie, ktoré dlho predtým predpovedal Izaiáš, nakoniec nastalo! (Izaiáš 7:14; Matúš 1:23). Nastalo splnenie často opakovaných zasľúbení o tom, že Boh sám raz navštívi a vykúpi svoj ľud.

Nadprirodzený zásah Svätého Ducha v lone Márie, ktorý učinil aktivitu muža nepotrebnou, bol v úplnom súlade so skutočnosťou, že osoba, ktorá sa narodila, bola večným Božím Synom. Aktivita Ducha posvätila ľudskú prirodzenosť Krista od samotného okamihu počatia, a tak ju zachovala pred hriešnou porušenosťou, ktorá postihuje každého iného člena ľudskej rasy. Nedokážeme presne povedať, ako to Svätý Duch vykonal. Nikto presne nevie, ako sa prenáša hriešna porušenosť z rodiča na dieťa. Ale mali by sme si povšimnúť, že posväcujúci vplyv Svätého Ducha sa neprejavil len pri jeho počatí. Pokračoval počas celého jeho života (Ján 3:34; Židom 9:14).

Fakt, že Kristus sa narodil zo ženy, bol nádherným naplnením prvého zaľúbenia o Mesiášovi, ktoré odznelo v knihe Genezis. Toto narodenie mu dalo tiež skutočnú ľudskú prirodzenosť. To, že je narodený z Boha, ukázalo a zdôraznilo, že má božskú prirodzenosť a že jeho narodenie sa zo ženy neznamená počiatok jeho existencie. Jeho pozemské narodenie nijak neubralo z jeho božskej prirodzenosti.

Bol práve tak Synom Božím, rovným Otcovi po svojom vtelení, ako aj predtým. Jeho narodenie však znamenalo pridanie. Stal sa tým, kým predtým nebol. Vzal na seba ľudskú prirodzenosť a

vstúpil do ľudskej rasy bez toho, aby s ňou zdieľal jej strašnú vinu a porušenosť.

Skutočný človek

S výnimkou hriechu sa stal jedným z nás. „Teda keď deti stali sa účastnými tela a krvi, tak aj on podobným spôsobom stal sa účastným toho istého... Lebo, tak sa nazdám, nezaujíma sa anjelov, ale sa zaujíma semena Abrahámovho, prečo bol podĺžny byť vo všetkom pripodobnený bratom“ (Židom 2:14–17).

Evanjeliové záznamy nás priviedli k chápaniu, že náš Pán Ježiš Kristus, aj keď je plne Bohom, ako sme to už videli, mal skutočnú ľudskú prirodzenosť. On bol viac než človek, to je pravda. Ale jeho človečenstvo bolo reálne. Bolo také isté ako to naše. Znova to hovoríme, On sa stal jedným z nás.

Na obriezke tohto malého chlapca, ktorá sa udiala na ôsmy deň jeho života, nebolo nič zdanlivé, či neskutočné. To isté platí o jeho predstavení v chráme, keď ho staručký Simeon vzal na ramená (Lukáš 2:21–35). Ani to, že múdri muži z Východu navštívili toto batola, nebol nijaký prelud, rovnako ako nevyhnutnosť vziať ho do Egypta, aby uniklo zlovôli Heroda Veľkého

(Matúš 2:1–23). Vyrastal a rozvíjal sa tak, ako iní chlapci v dedine – ale predsa sa dalo povšimnúť, že sa v niečom odlišuje: „A dieťaťko rástlo a silnelo duchom, plnené súc múdrosťou, a milosť Božia bola obrátená naň“ (Lukáš 2:40).

Ten chlapec, ktorý šiel hore do Jeruzalema, keď mal dvanásť rokov, a ktorý znepokojil Jozefa a Máriu tým, že sa vytratil, a ktorého o tri dni neskôr našli v chráme, ako počúva učiteľov teológie a kladie im otázky, bol naozajstný. Je pravda, že si uvedomoval, že jeho jediným Otcom je Boh. To však na nijaký spôsob nezmenšilo realitu jeho návratu domov do Nazareta, jeho poddanie sa rodičovskej autorite a skutočnosť, že „prosieval múdrosťou a vzrastom a milosťou u Boha aj u ľudí“ (Lukáš 2:41–52).

Ten, koho pokrstil Ján Krstiteľ v Jordáne, bol človekom, aj napriek tomu, že mnohé aspekty tejto udalosti svedčili o tom, že Kristus bol večný Boží Syn (Ján 1:30; Matúš 3:13–17). Kristov krst znamenal začiatok jeho verejnej služby. Reakcia nato bola vo všeobecnosti zmiešaná, až na tých, ktorí ho poznali najbližšie a ktorí prejavili neskrývané nepriateľstvo. Keď zistili, že si dokonca okolo seba zhromaždil skupinu učeníkov, ich reakciou bolo pokúsiť sa zabrániť mu v tom, aby sa pustil na dráhu pocestného učiteľa. Pokladali takýto nápad za márnomyseľný a trvali na tom, že sa zbláznil (Marek 3:21). Či by tak dokázali konať a rozprávať, ak by neboli dokonale presvedčení, že Ježiš z Nazareta nebol človekom o nič menej než oni? Mohli by na neho jeho nepriatelia zlomyseľne hovoriť, že je to „človek žráč a pijan vína“, ak by si neboli úplne istí jeho človečenstvom? (Matúš 11:19).

Ježišove vnímanie seba samého

Ale nielen ľudia z jeho okolia si uvedomovali Ježišove človečenstvo. Uvedomoval si ho aj On sám. Uvedomoval si svoju božskú identitu. Len pred chvíľou sme znova videli, že dokonca už ako chlapec vedel, že Boh je jeho jediný Otec. Podobným vedomím sa vyznačoval, aj čo sa týka jeho človečenstva. Svojím životom prechádzal s ľudským vedomím si toho, že ten, ktorý bol jedinečne jeho Otcom, bol väčší než bol on (Ján 14:28).

Ježiš sa často o sebe zmieňoval ako o človeku. V žiadnom prípade neprotestoval proti takejto myšlienke. Naopak, celý čas si toho bol vedomý. Židom, ktorí mu so zlosťou odporovali, povedal: „Keby ste boli deťmi Abrahámovými, robili by ste skutky Abrahámove; ale teraz ma hľadáte zabiť, človeka, ktorý som vám hovoril pravdu, ktorú som počul od Boha; toho Abrahám neurobil“ (Ján 8:39–40, dôraz pridaný autorom).

To, ako Ježiš používa označenie „Syn človeka“ je obzvlášť zaujímavé. Bol to jeho najobľúbenejší spôsob, ktorým na seba odkazoval. Skoro nikdy však toto označenie nepoužívali ľudia okolo neho. Kedykoľvek myslel na seba samého, myslel na „Syna človeka“. „Syn človeka je pánom i soboty,“ povedal o sebe (Matúš 12:8). „Syn človeka prišiel hľadať a spasiť to, čo bolo zahynulo“ (Lukáš 19:10). To, ako používa tento titul, nám poskytuje unikátny náhľad do Ježišovho povedomia. Ukazuje nám to, načo myslel vo chvíľach, keď bol objektom svojich vlastných myšlienok.

Očividne človek

Ježišove vedomie o vlastnom človečenstve bolo v úplnom súlade s tým, čo na ňom pozorovali iní počas jeho verejnej služby. Bol očividne človekom.

Hneď na úvod: vyzeral ako človek. Čo iné by sme očakávali pritom, ktorý bol „syn Dávidov“ a potomok z jeho bedier? Prišiel „v podobnosti tela hriechu“ (Rímskym 8:3). Žena zo Samárie si na jeho vzhľade nevšimla nič nezvyčajné. Čo sa jej týka, znamenalo to pre ňu, že ju jednoducho oslovil ďalší z nenávidených Židov (Ján 4:9). Jeho fyzický vzhľad bol taký nenápadný a bol natoľko podobný iným ľuďom, že mohol kráčať ulicami Jeruzalema úplne nepozorovane až do chvíle, kým nepritiahol pozornosť tým, že išiel do chrámu, aby tam verejne kázal (Ján 7:10–14). Bol natoľko nerozoznateľný od iných, že bolo nevyhnutné, aby ho jeho zradca viditeľne pobozkal. To preto, aby sa nestalo, žeby sa tí, ktorí ho prišli zatknúť, pomýlili a omylom by položili svoje ruky na nesprávnu osobu (Matúš 26:47–50). Dokonca aj po jeho vzkriesení ho dvaja učeníci, kráčajúci do Emaus, považovali len za spoluobyvateľa, úplne neinformovaného o najnovších udalostiach (Lukáš 24:18–19). Mária si myslela, že to bol záhradník, ktorý sa staral o pozemok, obklopujúci hrob Pána (Ján 20:15). Tí, ktorí ho poznali celé tie roky, nepozorovali žiadny podstatný rozdiel medzi ním a akýmkoľvek iným mužom z Galileje, ktorý snáď mohol stáť na brehu jazera (Ján 21:4–5). Musíme sa vzdať všetkých myšlienok, že tvár Ježiša žiarila, alebo, že bol obklopený svätožiarou. Dokonca ani po jeho vzkriesení nebolo na fyzickom vzhľade Ježiša z Nazareta nič neprirodzené alebo menej ľudské.

No podčiarkujeme to, že Kristove človečenstvo sa netýkalo len jeho vzhľadu. Ako každá iná osoba, aj on mal hlad (Matúš 4:2; Marek 11:12; Matúš 21:18). Ale Boh nikdy nehladuje (Žalm 50:13). Bol smädný (Ján 4:7, 19:28, tento druhý odkaz je naplnením Žalmu 69:22). Poznal, čo je to byť unavený (Ján 4:6), aj keď Boh nikdy nie je unavený (Izaiáš 40:28). Zaspával (Matúš 8:24). Ale Boh nikdy nedrieme, ani nespí (Žalm 121:4). V týchto veciach sa prejavoval tak ako každý muž a žena. Nič z toho však Boh nikdy nerobí. Je zrejmé, že vlastnil prirodzenosť, ktorá

bola pridaná k božskej prirodzenosti, ktorá mu, ako sme už videli, náležala. Tá druhá prirodzenosť bola ľudská.

Pri niektorých príležitostiach učeníci počuli Ježiša hovoriť o jeho tele (napr. Lukáš 7:44–46). Dopredu hovoril o svojom pohrebe (Marek 14:8; Matúš 26:12). Práve o toto telo sa opieral Ján počas poslednej večere (Ján 13:23), kde o ňom Ježiš znova hovoril (Matúš 26:26).

O niekoľko hodín ho videli trpieť. Trpel už počas svojho života, ale teraz prišlo vyvrcholenie. Poznal, čo to znamená byť vystavený opakovaným útokom satana, nenávisti a nevere zo strany svojho vlastného ľudu a prenasledovaniu od svojich nepriateľov. Ale teraz jeho utrpenia dospeli do najväčšej ukrutnosti. Jeho ľudské telo bolo skutočné. Niet sa čo diviť, že ho Pilát predviedol pred čakajúci dav ľudí a vyhlásil: „Hľa, človek!“ (Ján 19:5).

A tak nakoniec Ježiš Kristus zomrel – aj keď Boh nemôže zomrieť. Sklonil svoju hlavu a vypustil ducha (Ján 19:30). Bol poslušný až po smrť, dokonca po smrť na kríži (Filipským 2:8). Krátko nato vojaci prebodli jeho bok kopijou, aby sa o jeho smrti úplne presvedčili. Ján sám bol svedkom toho, ako sa následne z otvorenej rany vyliala krv a voda (Ján 19:32–35). Krátko nato Nikodém a Jozef z Arimátie zobrali jeho nehybné mŕtve telo, aby ho zavinuli do plátna, nasiaknutého voňavými vecami s konzervačným účinkom (Ján 19:38–42). Potom ho položili do Jozefovho hrobu, ktorý bol vysekaný do skaly.

Učeníci boli zúfalí. Pán Ježiš Kristus bol tak očividne človekom, že keď zomrel, učeníci smútili, že on už s nimi viac nie je. Keď sa ukázalo, že z hrobu zmizlo telo, Máriino srdce sa zlomilo kvôli tomu, že „vzali môjho Pána, a neviem, kde ho položili“ (Ján 20:13). Pre ňu bolo jeho telo on! Ona a všetci jeho ostatní učeníci by sa vysmiali návrhu, že jeho telo bolo nejako menej skutočné než telá iných ľudí, alebo, že to bol len príznak, ktorý nepozostával zo skutočnej hmoty. Ježiš bol úplným človekom a oni to vedeli

Ako veľmi sa zaradovali, keď im bol skrze vzkriesenie ich Pán navrátený! Jeho fyzický vzhľad bol práve taký ľudský ako predtým. Počuli ho, ako o sebe hovorí, že má „tela a kostí“ (Lukáš 24:39). Ľnuli sa k nemu (Ján 20:17), dotýkali sa ho (Lukáš 24:39), skúmali jeho rany (Lukáš 24:39; Ján 20:27), pozorovali, ako vraví (Ján 21:9–14) a videli ho, ako je (Lukáš 24:42). On porazil smrť. No ten, kto porazil smrť, bol aj naďalej očividne človekom!